

Norrländsk regionstudie 2008

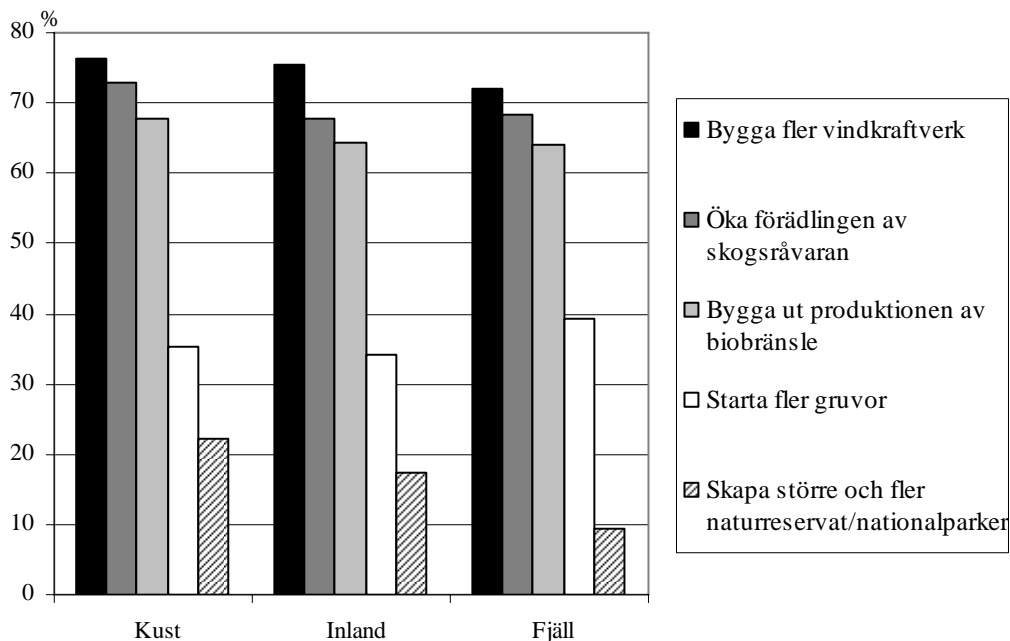
Informationsblad 4: Hur vill medborgarna i norr att naturresurserna ska nyttjas?

Ja till vindkraft, ökad förädling av skogsråvaran och fler gruvor, men nej till uranbrytning och vattenkraftsutbyggnad

En tydlig majoritet av de boende i de fyra nordligaste länen är positiva till byggande av fler vindkraftverk, ökad förädling av skogsråvaran samt ökad produktion av biobränslen. Man är överlag även positiv till att starta fler gruvor och att skapa större och fler naturreservat eller nationalparker.

Svaren i figur 1 redovisas med en uppdelning på dem som bor i kust-, inlands- och fjällkommunerna. Den största skillnaden mellan kommunkategorierna är synen på att skapa större och fler naturreservat eller nationalparker - en klart högre andel av kustborna är positiva jämfört med fjällborna.

Figur 1. Typer av naturresursutnyttjande som en övervägande andel av de svarande är positiva till. Procentbalans, dvs andelen svarande som anser att alternativet är mycket/ganska bra minus andelen som anser att alternativet är mycket/ganska dåligt.

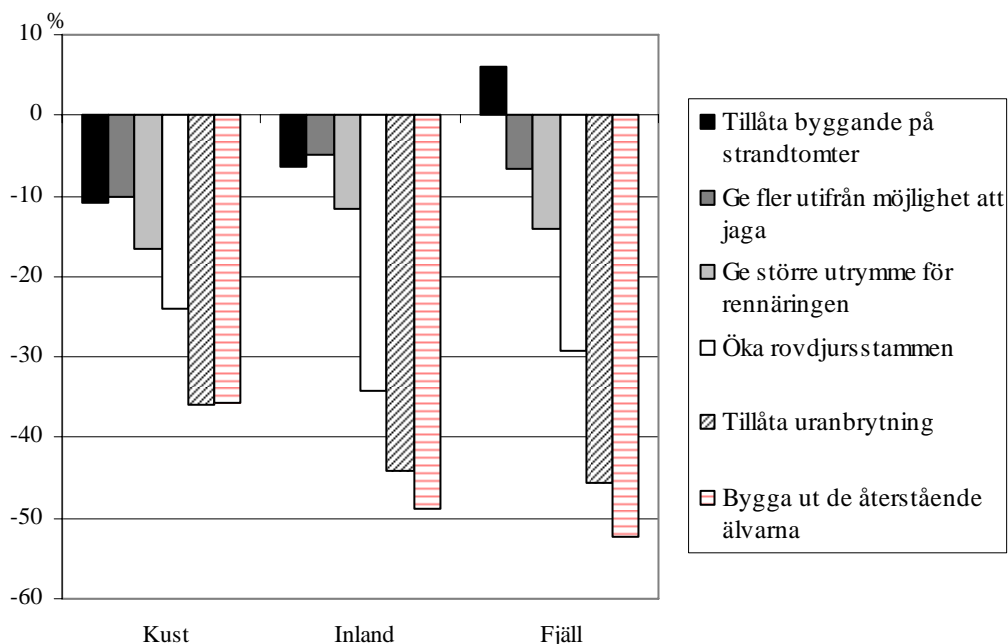

I detta informationsblad sammanfattas några slutsatser från en medborgarundersökning genomförd inom ramen för Norrländsk regionstudie 2008. Ett slumpmässigt urval av boende i de fyra nordligaste länen har fått besvara en enkät med frågor om norra Sveriges utvecklingsförutsättningar. För mer information om undersökningen se bilaga.

Frågor som behandlas i detta informationsblad besvaras av professor Ulf Wiberg, Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet. Tel 090-786 5537. E-post Ulf.Wiberg@geography.umu.se

I figur 2 visas en motsvarande bild över alternativ där den övervägande andelen av de svarande anser att förslaget är dåligt. De förslag som ogillas mest är utbyggnad av de återstående älvarna, uranbrytning och en ökad rovdjursstam. Ett tydligt mönster är också att andelen personer som är negativa är högre i inlands- och fjällkommunerna än i kustkommunerna. Det finns också en stor spännvidd i åsikter om byggande på strandtomter. Inställningen bland de boende i kustkommunerna är svagt negativ, medan den är svagt positiv bland de boende i fjällkommunerna.

Figur 2. Typer av naturresursutnyttjande som en övervägande andel av de svarande är negativa till. Procentbalans, dvs andelen svarande som anser att alternativet är mycket/ganska bra minus andelen som anser att alternativet är mycket/ganska dåligt.

Åsiktsskillnader mellan kön och åldersgrupper

Som framgår av tabell 1 finns det en del påtagliga skillnader i åsikter mellan könen och åldersgrupperna. En högre andel av männen är positiva till satsningar på att öka förädlingen av skogsråvaran och att starta fler gruvor. Däremot är en högre andel av kvinnorna positiva till större och fler naturreservat eller nationalparker.

De största skillnaderna mellan åldersgrupperna är åsikterna om nyttjandet av skog, malm och vattenkraft samt inställningen till större och fler naturreservat/nationalparker respektive ökade rovdjursstammar. I flertalet fall går den tydligaste skiljelinjen mellan de som är yngre än 30 år och samtliga övriga åldersgrupper. De yngsta är minst intresserade av ökad förädling av skogsråvaran, produktion av biobränslen och gruvbrytning. En annan skiljelinje är att de inte i lika hög grad som övriga åldersgrupper är negativa till utbyggnad av de återstående älvarna respektive uranbrytning.

Tabell 1. Åsikter om naturresursutnyttjandet med uppdelning på kön och åldersgrupper. Procentbalans, dvs andelen svarande som anser att alternativet är mycket/ganska bra minus andelen som anser att alternativet är mycket/ganska dåligt.

	KÖN		ÅLDER				Totalt
	Kvinna	Man	15-29	30-49	50-64	65-85	
Bygga fler vindkraftverk	75.2	75.5	69.3	78.1	76.0	74.0	75.3
Öka förädlingen av skogsråvaran	66.6	80.6	45.6	70.3	74.8	82.9	73.3
Bygga ut produktionen av biobränsle	62.2	65.9	53.5	63.7	68.9	67.6	64.0
Starta fler gruvor	20.2	52.5	17.9	23.2	43.0	50.5	35.6
Större och fler naturreservat/nationalparker	24.9	12.7	37.4	30.6	13.7	0.5	19.0
Tillåta byggande på strandtomter	-15.2	1.9	-0.6	-5.1	-3.7	-14.3	-7.1
Ge fler utifrån möjlighet att jaga	-11.0	-5.5	-9.3	-6.5	-3.4	-14.1	-8.3
Ge större utrymme för rennäringen	-7.0	-23.5	-7.8	-18.8	-17.4	-11.7	-14.9
Öka rovdjursstammen	-27.8	-27.1	6.1	-18.5	-33.9	-50.5	-27.5
Tillåta uranbrytning	-48.3	-29.7	-30.7	-37.2	-40.9	-46.1	-39.5
Bygga ut de återstående älvarna	-44.0	-38.7	-15.2	-45.7	-47.0	-45.0	-41.5
Antal svar	1272	1120	355	646	646	630	2392

Åsiktsskillnader mellan boende i de två planerade storregionerna

De största skillnaderna i åsikter mellan de som bor i region MittSverige respektive region Norrland gäller gruvbrytning, större och fler naturreservat/nationalparker, byggande på strandtomter samt rennäringen. Gruvverksamhet är en betydelsefull basnäring i den norra regionen och det finns goda förutsättningar för start av nya gruvor. I region MittSverige finns det inga gruvor och det har heller inte upptäckts några fyndigheter som inom överskådlig framtid kan leda till gruvproduktion. Därför är det lätt förståeligt att åsikterna om fler gruvor är positivare i den förstnämnda regionen eftersom det kan betyda mycket för sysselsättnings-, befolknings- och inkomstutvecklingen, både direkt och indirekt, i ett flertal komuner.

I region MittSverige är en betydligt högre andel positiva till utökade eller fler fredade naturområden. Däremot är en högre andel negativa till byggande på strandtomter. Beträffande synen på en utökad rennäring överväger andelen som anser att det är ett dåligt alternativ i region Norrland, medan det är ganska jämnt mellan de som anser det vara ett bra respektive ett dåligt förslag i region MittSverige.

Bilaga: Om Norrländsk regionstudie 2008

Norra Sverige planerar för kommande regionaliseringar. De fyra nordligaste landstingen har ansökt hos regeringen om att dessa skall få ersättas av två nya regioner – en med Norrbotten, Västerbotten och norra Västernorrlands län (Region Norrland) och en annan med Jämtlands län samt Sundsvalls och Ånge kommuner (Region MittSverige). I anslutning till detta genomförs **Norrländsk regionstudie 2008** om dels själva regionaliseringsprocessen, dels medborgarnas uppfattningar om regionalisering och utvecklingsförutsättningar i norra Sverige. Projektet finansieras av de fyra landstingen men forskarna svarar självständigt för undersökningarnas uppläggning och analyser.

Projektet genomförs av forskare från Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Mittuniversitetet. Forskarna kommer från statsvetenskap, kulturgeografi, ekonomisk historia och organisationsvetenskap. Projektet leds av professor Anders Lidström, statsvetenskapliga institutionen, Umeå universitet.

Medborgarundersökningen genomfördes under perioden september 2008-februari 2009 bland ett slumpmässigt urval om 4000 personer i åldersgruppen 15-85 år som är bosatta i något av de fyra nordligaste länen. När insamlingsarbetet avslutats hade enkäten besvarats av 63,6 procent. Undersökningens genomförande och till en del även frågornas innehåll har samordnats med liknande undersökningar i Skåne och Västra Götaland. Avsikten är att därigenom göra det möjligt att jämföra regionaliseringarna i södra, västra och norra Sverige. Tanken är också att denna studie skall kunna följas upp med liknande undersökningar framöver för att kunna analysera förändringar över tid i fråga om t.ex. uppfattning om regionen, regional identitet och demokrati.

Resultat från projektet publiceras dels successivt i form av informationsblad under 2009, dels i en slutbok i november 2009.

På projektets hemsida finns mer information om projektet:

<http://www.pol.umu.se/regionstudie/index.html>